

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.III.20.240/2022/4. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Veszeli Ügyvédi Iroda

(Cím3,

ügyintéző: dr. Veszeli György ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Szatmári-Margitai Ügyvédi Iroda

(Cím4,

ügyintéző: dr. Szatmári-Margitai Gergely ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés és sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41.Pf.635.824/2021/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.P.86.710/2020/46.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 127.000 (százhuszonhétézer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak – az illetékes állami adóhatóság felhívására – 874.000 (nyolcszázhetvennégyezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2014. október 10-én motorkerékpárral idegenhibás közlekedési balesetben súlyos sérüléseket szenvedett.

[2] A felperesnél a balesettel okozati összefüggésben a jobb comb és lábszár izomzatának kisfokú sorvadtsága, a jobb oldali térdízület hajlításának véghelyzetnél fájdalomérzettel kísért mérsékelt fokú beszűkülése, a háti-ágyéki gerincszakasz mozgásainak mérsékelt fokú beszűkülése, a guggolás nehezítettsége, valamint a jobb oldali csípőtájék, a jobb térd, a jobb belboka és a hát jobb oldalának heges elváltozásai alakultak ki, amelyek nála 30%-os munkaképesség-csökkenést eredményeztek.

[3] A károkozó büntetőjogi felelősségét a bíróság megállapította közúti baleset okozásának vétsége miatt.

[4] A balesetet okozó gépjármű vezetője a baleset idején az alperesnél rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes keresetében 4.000.000 forint sérelemdíj és különböző jogcímenen vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A kereset jogalapját elismerte, annak összegszerűségét azonban vitatta.

Az elsőfokú részítélet és a másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 10.372.097 forint és kamata, valamint 2021. július 10-től kezdődően havi 40.000 forint járadék megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[8] Indokolása szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdése alapján a felek előadását, a csatolt okirati bizonyítékokat, a tanúk vallomását, az orvosszakértői véleményt mint bizonyítékokat a maguk összességében értékelte és meggyőződése szerint bírálta el. A szakvéleményt aggálytalannak találta, amely megítélése szerint alkalmas volt a releváns tények bizonyítására.

[9] A jövedelemveszteség bizonyítása körében mellőzte az alperesnek a korábbi munkáltató felszámolójának, illetve a cégbíróságnak a megkeresésére vonatkozó indítványát, mivel álláspontja szerint a felperes jövedelmére vonatkozó adatok a csatolt és beszerzett iratok, valamint a szakvélemény alapján aggálytalanul megállapíthatóak voltak.

[10] Az elsőfokú bíróság Tanú1 tanúvallomása alapján megállapította, hogy a felperes a baleset óta orvosi javaslatra hetente 3-4 alkalommal jár konditerembe, továbbá 1-2 alkalommal úszni, ezért az okozati összefüggést fennállónak tartotta, az igény indokoltságát az orvosszakértői vélemény megítélése szerint alátámasztotta.

[11] A többszörös személyiségi jogsértésre, a jogsértés súlyára tekintettel és annak a károsultra gyakorolt hatása alapján úgy ítélte meg, hogy 5.000.000 forint sérelemdíj alkalmas a felperesnek a baleset folytán okozott nem vagyoni hátrányok kompenzálására. Az elsőfokú bíróság az alperes pert megelőző 2.000.000 forint teljesítésére figyelemmel további 3.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

[12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

[13] Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolása során az alperes ellenkérelme körében előadott több érvre és hivatkozásra nem tért ki, azokat figyelmen kívül hagyta, és ezzel sértette a régi Pp. 221. § (1) bekezdés szerinti indokolási kötelezettségét, ez azonban álláspontja szerint a másodfokú ítéletben orvosolható volt.

[14] Az alperes által előterjesztett bizonyítási indítványok (cégiratok beszerzése, a magánszakértő és perbeli szakértő együttes meghallgatása) tekintetében maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, azaz azok szükségtelen volta folytán – megítélése szerint – a régi Pp. 3. § (4) bekezdés alkalmazása indokolt volt.

[15] A jövedelemvesztéssel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a felperes munkaviszonyát, munkaszerződésmódosítását, technikusból projektmenedzserré válását, a projekt helyszínét és egyéb adatokat a felperes tanúvallomásokkal bizonyította, a munkaszerződésmódosítást pedig a tanúvallomásokon túlmenően teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolta. Úgy foglalt állást, hogy bár az alperesnek ezekkel szemben ellenbizonyításra lehetősége volt, azonban olyan módon terjesztette elő a bizonyítási indítványát, amely nem volt alkalmas a felperes tanúvallomásokkal és okiratokkal igazolt tényállításainak cáfolására. Erre tekintettel – indokolása szerint – az elsőfokú bíróság a régi Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a bizonyítási indítványt indokoltan mellőzte és a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte.

[16] A rehabilitációs költségek (úszás, gyógytorna) körében a másodfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla Pf.21.547/2014/9. számú döntését idézve kifejtette, hogy a károsultnak a tanúvallomások, szakértői vélemények, számlák és igazolások alapján azt kellett bizonyítania, hogy a baleset folytán a sérülés következtében valamely szolgáltatás, termékek használata vagy fogyasztása indokoltan felmerült és igazolnia kellett ezek összegét. Megítélése szerint az, hogy a károsult a gyógyulása, állapotának fenntartása, illetve állapotromlásának elkerülése érdekében a szolgáltatást igénybe veszi-e, a terméket használja-e, fogyasztja-e, részéről bizonyítást nem igényel, mivel saját döntésén múlik, hogy ennek lehetőségével élni kíván-e. Utalt arra, hogy ezek igénybevételének elmulasztása a helytállásra kötelezett alperes helyzetét nem könnyítheti. Rögzítette azt is, hogy a károsult által csatolt számlák nem a költségek igazolására szolgálnak, hanem az eljáró bíróságok mérlegelő tevékenységét hivatottak segíteni. Utalt a töretlen ítélkezési gyakorlatra abban is, hogy nem elvárható a károsulttól valamennyi számla csatolása.

[17] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnek a járványhelyzetre (COVID) tekintettel előadott védekezése az általa előterjesztett módon nem megalapozott. Az uszodák, gyógyfürdők, edzőtermek alperes által hivatkozott zárva tartásával kapcsolatban kifejtette: tényszerűen nem jelenthető ki, hogy a bezárás az alperes által hivatkozott teljes időszakot lefedte, mivel egyes időszakokban a korlátozások feloldásra kerültek. Rámutatott arra: az alperesnek a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján kétséget kizáróan kellett volna igazolnia azt, hogy az általa megjelölt időszakon belül mely időszak volt, és milyen jogszabályi rendelkezés alapján, amikor a felperes az uszodai, edzőtermi szolgáltatásokat nem tudta igénybe venni. E körben megítélése szerint az alperesnek hitelt érdemlően kellett volna igazolnia azt, hogy az általa megjelölt időszakban a gyógyfürdők terápiás jellegű szolgáltatásai is szüneteltek.

[18] Fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokait kiegészítette és az elsőfokú ítélet alperes által fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[20] Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, valamint 252. § (2) bekezdését jelölte meg.

[21] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének és ez a másodfokú eljárásban nem volt pótolható, mivel a másodfokú bíróság az elsőfokon eljáró bíró ügyel kapcsolatos gondolatmenetével nem lehetett tisztában. Kifogásolta, hogy az elsőfokon eljáró bíró nem tért ki több érvükre és hivatkozásukra. Állította, hogy az indokolási kötelezettség elmaradása lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, amelyet csak az azt elmulasztó bíróság orvosolhat. Álláspontja szerint emiatt a másodfokú bíróságnak a régi Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságot új eljárásra kellett volna utasítania.

[22] Hangsúlyozottan kifogásolta, hogy a jövedelemveszteség, a felszámolás alá került cég iratainak beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványai körében az elsőfokú bíróság nem tett eleget teljeskörűen indokolási kötelezettségének.

[23] Álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság több pontban sem adta indokát annak, hogy miért mellőzte az alperes megállapításait és mi alapján találta megalapozottnak a felperes egyes kereseti kérelmeit.

[24] Kifogásolta az elsőfokú bíróság mérlegelését és indokolását a jövedelemveszteség és a járadékok összegszerűsége vonatkozásában; állította, hogy a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének alkalmazása eltér a bírói gyakorlattól. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az egyes igények indokolásakor nem minden esetben adta magyarázatát, hogy milyen okból nem ért egyet az alperes részletes és kidolgozott vitatásaival, különösen a jövedelemveszteség kérdésében.

[25] Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékokat kettős mérce szerint mérlegelte, míg a felperestől csak a bizonyítás során a valószínűség fokát várta el, addig tőle a kétséget kizáró bizonyítást. Állította, hogy az edzőtermi és uszodai szolgáltatások igénybevételevel kapcsolatban a kétséget kizáró bizonyítás nem irányadó, álláspontja szerint a COVID helyzet miatt elegendő annak köztudomású tényként történő kezelése.

[26] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[28] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 270. § (2) és a 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések tekintetében vizsgálta felül.

[29] A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és a 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.

[30] A Kúria előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati kérelemnek kizárólag a jogerős ítélettel kapcsolatos hivatkozásai voltak vizsgálhatóak, az elsőfokú bíróság eljárásával és az elsőfokú ítélettel kapcsolatban állított jogszabálysértések nem képezik a felülvizsgálat tárgyát.

[31] Az alperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a régi Pp. 252. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére nem helyezte hatályon kívül az elsőfokú ítéletet és az elsőfokú bíróságot nem utasította új eljárásra annak ellenére, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének hiányosságai a másodfokú bíróság által nem voltak pótolhatóak.

[32] A Kúriának tehát abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a régi Pp. 252. § (2) bekezdésének sérelmét jelenti-e, hogy a másodfokú bíróság maga is megállapította, az elsőfokú bíróság megsértette az indokolási kötelezettségét, azonban annak hiányosságait a másodfokú bíróság a jogerős ítéletben pótolta.

[33] A régi Pp. 252. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése.

[34] Erre figyelemmel a Kúria rámutat arra, hogy a másodfokú bíróságnak a régi Pp. 252. § (2) bekezdése alapján nem kötelezettsége, hanem lehetősége az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, amennyiben megítélése szerint annak feltételei fennállnak. A másodfokú bíróságnak azonban akkor lett volna lehetősége az elsőfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezésére, ha az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárási szabálysértést, mulasztást követ el, amely miatt a tárgyalás megismétlése, annak kiegészítése vált volna szükségessé. Ilyet azonban jelen esetben nem lehetett megállapítani, ezért a másodfokú bíróság a tárgyalás megismétlését szükségessé tevő, lényeges eljárási szabálysértés hiányában helyesen járt el, amikor az elsőfokú ítélet indokolását kiegészítette, pontosította. Mivel az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely a tárgyalás megismétlését, illetve kiegészítését indokolta volna, az ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt ok, így ennek elmaradása nyilvánvalóan nem sérti a régi Pp. 252. § (2) bekezdését.

[35] Az alperes megsértett jogszabályhelyként felülvizsgálati kérelmében megjelölte továbbá a régi Pp. 164. § (1) bekezdését és 206. § (1) bekezdését. Az alperes lényegében a bizonyítékok mérlegelését támadta, és hivatkozott a bizonyítási teher helytelen kiosztására.

[36] A régi Pp. 206. § (1) bekezdésének sérelmére alapított felülvizsgálati támadás megalapozottságának vizsgálatakor abból kellett kiindulni, hogy csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.).

[37] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben – egyebek mellett – elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ennek megfelelően a felülvizsgálati kérelemben pontosan meg kell jelölni azt a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. Emellett szöveges formában is meg kell fogalmaznia a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek a jogerős ítélet sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatban ki kell fejtenie jogi álláspontját. A Kúria az eljárás során csak azt a jogszabálysértést vizsgálhatja érdemben, amelyet a fél a felülvizsgálati kérelmében a fentieknek megfelelően megjelölt, és

amellyel kapcsolatos álláspontját részletesen kifejtette. E tartalmi kellékeknek ugyanakkor egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatot kell mutatnia, olyan összefüggésnek kell köztük fennállnia, hogy ez alapján a felülvizsgálati kérelem alkalmas legyen a rendkívüli perorvoslati eljárás formai és tartalmi kereteinek kijelölésére. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében az ismertetett tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek. Az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja [1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja és indokolása].

[38] A felülvizsgálati kérelemben az alperes a fentieknek megfelelő két indokolt, érdemi hivatkozást tett: egyrészt a cégiratok beszerzésére irányuló indítvány elutasítása körében az indokolás hiányosságát kifogásolta, másrészt nem értett egyet azzal, hogy neki kellett volna kétséget kizáróan igazolni: mely időszak volt az, és mely jogszabályi rendelkezés alapján, amikor a felperes az uszodái, edzőtermi szolgáltatásokat nem tudta igénybe venni. Érvelése szerint a régi Pp. 164. § (1) bekezdése nem ír elő a bizonyító félnek kétséget kizáró bizonyítást.

[39] Helyesen hivatkozott a másodfokú bíróság arra, hogy az uszodák, gyógyfürdők, edzőtermek bezárása az alperes által megjelölt teljes időszakot nem fedte le. Mivel az edzőterem és az uszoda használata a felperes számára az orvosszakértői vélemény által alátámasztottan indokolt volt, hivatkozása alapján az alperesnek kellett volna megjelölnie a bizonyítási eljárás során, hogy ennek pontosan mikor voltak objektív akadályai a COVID helyzetre tekintettel. Ez esetben nem arról volt szó tehát, hogy az alperestől kétséget kizáró bizonyítást várt volna el a bíróság, hanem az alperesnek hivatkozása alapján [rég Pp. 164. § (1) bekezdés] egyértelműen ki kellett volna dolgoznia: mely időszakban nem volt lehetősége a felperesnek a járványhelyzetre tekintettel a rehabilitációját elősegítő szolgáltatások igénybevételére. Rámutat a Kúria: az alperes felülvizsgálati kérelmében sem fejtette ki, hogy e körben milyen határozat meghozatalát kívánja, a kérelme petítuma csak az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítására irányult. Utal arra is a Kúria, hogy az alperes ezen védekezésének hiányossága egyébként sem adott volna okot új eljárás lefolytatására, ahogy arra a másodfokú bíróság helyesen utalt {[37] bekezdés}. Mindezek alapján a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének és a 164. § (1) bekezdésének a megsértése sem volt megállapítható.

[40] Kiemeli a Kúria: a cégiratok beszerzésére irányuló indítvánnyal kapcsolatos indokolás hiányossága vonatkozásában az alperes szintén nem adta elő, hogy erre tekintettel milyen határozat meghozatalát tartja megfelelőnek a jövedelemvesztés körében. Rögzíti a Kúria, hogy a másodfokú bíróság részéről e körben – az alperes hivatkozása ellenére – nem volt megállapítható az indokolási kötelezettség megsértése, hiszen a jogerős ítélet [38] és [41] bekezdése tartalmazza a másodfokú bíróság jogi álláspontjának részletes indokait.

[41] A jelen ügyben a másodfokú bíróság tehát a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett, az elsőfokú bíróság indokolását – a megállapított tényállással túlnyomó részben és érdemi döntéssel teljes egészében egyetértve – kiegészítette. Utal arra a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy milyen okból mellőzte az alperes cégiratok beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványát {[78] bekezdés}, amellyel a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett {[38] bekezdés}. Megjegyzi a Kúria: egyébként sem jelenti a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének a megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4.). Nem sérült tehát a régi Pp. 221. § (1) bekezdése sem.

[42] A korábbiakban kifejtettek szerint az alperes ezen hivatkozása még annak megalapozottsága esetén sem adhatott volna okot az eljárás megismétlésére.

[43] Fentiekre tekintettel a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdésére figyelemmel a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

Záró rész

[44] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdésének utaló rendelkezése folytán alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes részére a jogi képviseletével felmerült felülvizsgálati eljárási költség megtérítésére, amelynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával – a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan – állapította meg, a 4/A. § szerint általános forgalmi adóval növelten.

[45] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével számított felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles az államnak megfizetni.

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

[47] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.
Budapest, 2022. október 18.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM